

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(Hizb-ut Tahrir Emiri Şeyh Âlim Ata İbn Halil Ebu Raşta Tarafından Facebook Sayfası Takipçilerinin Sorularına Verilen Cevaplar Silsilesi)

Ayın Girdiğini İspatlamak İçin Astronomik Hesaba İtimat Etmenin Caiz Olmadığı Hakkındaki Sorunun Cevabı

Omair Mohd'a

Soru:

Esselamu Aleykum,

Bir soru-cevapta, ayın girdiğini ispatlamak için astronomik hesaba itimat etmenin caiz olmadığını okudum. Allah sizi mübarek kılsın. Ancak açıklanmasını rica ettiğim bir nokta var; bazıları hesaplama yaparken (hilalin) görülmesinin sıhhatli olmadığını söylüyorlar. Yani doğru hesaplama hilalin doğmadığını söylüyor ve birisi gelip onu gördüğüne şahitlik ediyorsa, onun bu şahitliğini kabul etmiyorlar ve bunun hilal olduğu zannedilen bir şeyin yanılması olduğunu söylüyorlar. Bu nedenle onun şahitliğini reddediyorlar. Ayrıca ben, İslam tarihinde şahitliğin reddedildiği bu gibi durumlarla ilgili kıssalar okumuştum. Nitekim (el-İbhâc fî Şerhi'l-Minhâc Fî Usulul Fıkıh Kitabının Sahibi) İmam Kâdi Takıyyuddin Ali Bin Abu'l Kâfi Es-Subki ed-Dimeşk de bu görüşü söylemiştir. Ayrıca bu görüş ve bu olayların bir kısmı, (el-Alemu'l Mensûr Fî İsbâtı'ş Şuhur) başlıklı kitapta da geçmektedir. Daha önceki yıllarda astronomlar, güneş batıncaya kadar hilalin görülmeyeceğini, sonra aynı günün akşamında ayın girdiğinin kanıtlandığını açıklamışlardır. Bizi aydınlatın. Allah sizi mübarek kılsın, sizi faydalı kılsın ve sizin elinizle nusret versin.

Cevap:

Ve Aleykumselam ve Rahmetullahi ve Berekatuh

Astronomik hesaba değil (hilalin) görülmesine itimat edildiği hakkındaki daha önceki cevabım mesele için açık ve kapsamlıdır Allah'ın izniyle. Nitekim sen onu gördüğünü söylüyorsun. Buna rağmen sana cevap veriyor ve diyorum ki:

Kardeşim, oruç ve bayram açısından olana gelince; daha önceki cevapta da açıkladığımız gibi (hilali) görmenin orucun ve bayramın sebebi olduğuna dair deliller açıktır. **صُومُوا لِرُؤْيَيْهِ وَأَفْطَرُوا لِرُؤْيَيْهِ (Ramazan ayının) hilalini gördüğünüzde oruç tutun. (Şevval ayının) hilalini gördüğünüzde de bayram edin.**

Hesaplamanın kabul edilmemesine gelince; Allah Subhanehu ve Teala, ayın şehadetini orucun sebebi sayarak bu meseleyi bizim için çözmüş ve Rasul Sallallahu Aleyhi ve Sellem de bu şehadetin (hilali) görmek olduğunu açıklamıştır...

Şahitlerin sözünün doğruluğunu ispat etmeye gelince; bu, Kâdi'nin işidir. Zira şahide sorar, onunla tartışır, onun ve etrafındakilerin gördüklerinin doğruluğundan emin olur... Yani insani çabalarıyla şehadetin doğruluğunu kanıtlamak için tüm imkanını kullanır. (Hilali) gördükten sonra şahitle tartışan o Kâdi'nin kıssasına gelince... Nitekim Kâdi, düşünüp tefekkür ederken şahidin gözünde bir kıl gördü ve onu çıkardı. Sonra şahide hani hilal nerde diye sordu ve o da artık onu göremedi!

Ayın doğup doğmamasıyla ilgili hesaplama girilmesine gelince; mesele bu şekilde değildir. Zira bizler, ayın hakikatine binaen değil, onun görülmesine binaen oruç tutuyoruz. Nitekim bu hususta birçok sahih hadisler vardır. Bunlardan biri de Buhari'nin şöyle dediği hadisidir: Bize Adem tahdis etti, bize Şu'be tahdis etti, bize Muhammed İbn-u Ziyâd tahdis etti ve şöyle dedi: Ebu Hureyra Radıyallahu Anhu'nun Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in şöyle veya şöyle buyurmuştur dediğini işittim: Ebu'l Kasım Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurmuştur: **“صُومُوا لِرُؤُوسِهِ وَأَفْطَرُوا لِرُؤُوسِهِ، فَإِنْ عُجِيَ عَلَيْكُمْ فَأَكْمَلُوا عِدَّةَ شَعْبَانَ ثَلَاثِينَ يَوْمًا (Ramazan) hilalini gördüğünüzde orucu tutun ve (Şevval) hilalini gördüğünüzde de iftar (bayram) edin! Eğer (hava) size kapalı (bulutlu) olursa, Şaban'ın sayısını otuza tamamlayın.”** Dolayısıyla bu, hilalin mevcut olduğu, ancak bulutların onun üzerini örttüğü, bu yüzden onu göremediğimiz ve ayın sayısını otuza tamamladığımız anlamına gelmektedir.

Dolayısıyla kardeşim, vacip olan (hilalin) görülmesini belirleyen nasların yanında durmaktır.

Bu vesileyle böyle bir kısasa da, birkaç yıl önce Fas'ta yapılan (sanki İslam Konferansı veya Müslüman alimler yada bunun benzeri) bir toplantıda karşıma çıkmıştı. Nitekim onlardan bazıları hilali bulutsuz görebilmeleri ve hilalin görülmesine hiçbir engel kalmaması için otuzuncu gece uçağa binmeyi önermişlerdi!

Şüphesiz Allah Subhanehu ibadetler için sebepler koymuştur. Dolayısıyla ona uymanız gerekir. Bu yüzden meseleyi kendimiz için karmaşık hale getirip onu zorlaştırmamalıyız. Zira Allah Subhanehu bizim için kolaylık dilemektedir: **“يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمْ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمْ الْعُسْرَ”** **Allah sizin için kolaylık diler, zorluk dilemez.** [Bakara-185] Kolaylık ise, İslam'da varit olduğu üzere şeri hükümlere uymaktır.

Sonra başka bir mesele daha var ki o da; astronomlar, gün batımından sonra görülebilmesi için hilalin doğmasının üzerinde geçmesi gereken zaman dilimi hususunda ihtilaf etmişlerdir. Bu nedenle bazıları bu hesaplamanın (hilali) görmekle imkansız olacağını söylerken, bazıları da burada görülenin başka bir yerde görülemeyeceğini ve burada gün batımından sonra iki dakika kalırken başka bir yerde ise 15 dakika kalabileceğini ve benzerlerini söylemişlerdir...

Bu nedenle hesaplama inkârı ve ispatı dahil etmek karmaşık bir durum olup Allah Subhanehu bize bunu emretmemiştir. Bilakis naslar, tevili kabul etmeyecek şekilde açık ve nettir.

Kardeşiniz

Ata İbn Halil Ebu Raşta

H. 03 Şaban 1434

M. 12 Haziran 2013

Cevaba, emirin aşağıdaki web sitesinden bağlanabilirsiniz:

<http://archive.hizb-ut-tahrir.info/arabic/index.php/HTAmeer/QAsingle/3360/>